

Mesta z več kot 100 000 prebivalcev tvorijo posebne upravne celote. Pokrajina je razdeljena v okraje, katerim načeljujejo okrajni glavarji.

Tem so izročene tudi vse agende takozvanega prenešenega občinskega delokroga. Občinske oblasti upravljajo le občinski premoženje, nazirajo blagotvorne in kulturne organizacije in izvršujejo del lokalne policije.

Uradni jezik je poljski. Kjer pa prebiva vsaj 10% Rusinov, tam morajo oblasti poslovati dvojezično. Rusini dobe svojo univerzo. V vsaki občini, kjer je najmanj 40 rusinskih otrok, se mora ustanoviti rusinska ljudska šola. V narodnih rusinskih zavodih je rusinski jezik tudi notranji uradni jezik. Pokrajinski in okrajni zastopi si določijo sami razpravni jezik. Razpravni jezik deželnega zbora in senata je poljski, toda rusinski člani imajo iste jezikovne pravice, kakor so jih imeli dosedaj v gališkem deželnem zboru Vloge na cesarja se pošiljajo v poljskem in nemškem jeziku.

Nemščina ostane notranji službeni jezik pri železnicah, domobranstvu in orožništvu. V nemškem jeziku se vrši tudi dopisovanje galiških oblasti z vojnim ministrstvom vojaškimi uradi ter oblastnjami in uradi ostalih avstrijskih dežel.

Z deželnimi dohodki razpolaga dežela, ki prispeva k skupnim stroškom Avstrije posebno kvoto. Stroške za gospodarsko obnovo Galicije po vojni pa plača cela država (Poljaki računajo, da bo treba za to najmanj 1 milijardo).

Poljski elaborat vsebuje konečno podrobni načrt za organizacijo uradov ter predloge za pripravljalne in brehodne odredbe.

Seveda je do uresničenja tega na jako široki avtonomni podlagi seslavljenega načrta še dolga, dolga pot.

Iz poslednjih dejanj ruskega carja Nikolaja. Casobisi poročajo, da je bilo eno poslednjih dejanj odstavljenega ruskega carja Nikolaja to, da je oprostil učitelje od vojaške službe.

Ruski emigranti se vračajo v domovino. Petrograjska brzozjavna agentura javlja, da je nova ruska vlada že proti koncu meseca marca obvestila vsa ruska zastopstva v inozemstvu, da morajo vsem ruskim emigrantom dati potne liste za povratek v domovino. V slučaju potrebe je ruska vlada naročila svojim zastopstvom, naj podpro dotične emigrante z denarjem. Ta naredba je izdana za vse emigrante, naj so kateregakoli političnega prepričanja. Vsaka taka odredba je dokaz, kako zmago sta z rusko revolucijo dosegli pravičnost in svoboda.

Latinita na Japonskem. Japonska vlada hoče uvesti v vse šole in javne urade latinsko pisavo, da z njo olajša pojmovne znake japonskega jezika. Izkušnja dokazuje, da so sedanji japonski pojmovni znaki pretežki.

Književnost.

Gustave Flaubert: Tri povesti. — Preprosto srce. — Legenda o svetem Julijanu Strežniku. — Herodijada. — Poslovenil Oton Župančič. — Izdala in založila „Omladina“ 1917. — Tiskala „Učiteljska tiskarna.“ — Str. 146. — Cena: broš. 2-50 K., eleg. vez. 3 K. — Elegantna knjiga po obliki, najokusnejše izdelana glede na tisk, papir in vez ter z ozirom na to skromno nizka po svoji nakupni ceni, ne zadovoljuje pa svoji vsebini. Imena pisatelja in prevajalca obetata več, zato razočaran položaj knjigo iz rok. — „Preprosto srce“ ugaja najmanj. Polno besed, ki malo povedo. Naj bi kdo naših napisal kaj takega, bi mu naši oficialni kritiki ne privoščili dobre besede! Zakaj mi smo na srečo radikalnejši proti sebi nego proti tujemu blagu, posebno če velja nezakupno povest opleniti vsake cene, najsi se to zgodi z orožjem laži ali pa s pomočjo smešenja in sirovosti! Moški in resnicoljubni smo v besedah, pa bi bilo bolje in značajnejše, da smo taki v dejanjih! Potem bi tudi besedam verjeli! „Legenda o svetem Julijanu Strežniku“ zadovoljuje najbolj, posebno v zadnjem delu sega do živcev z mogočno silo. — „Herodijada“ moti z obilico imen in oseb, ki ne veš o njih, čemu so in kaj hočejo. Zgodovinska slika napravlja vtisk, kakor da je ekscerpt široko zasnovanega dela, ki se je v naglici skrčilo v tesne konture. Flaubert sem ali tam — brez teh tih povesti bi ne bili ubožnejši! — Posameznosti v opisih in očrtih nas dvigajo s svojo umetniško silo, a niso tolike posebnosti, da bi v svoji literaturi ne imeli nič podobnega, če ne lepšega. Seveda žari ta lepota tudi iz prevoda, ki je za prgažen na posebnih pravilih o rabi ločil, kar bodi omenjeno mimogrede. Idealnemu in požrtvovalnemu založništvu želimo ob izbiri prevodov srečnejše roke. Delo in strošek bosta ista, a uspeh plemenite namere bo večji. Naj se ozre tudi na severno stran! Tam je več lepote, nego si mislimo.

R. „Pisanice“ v naši mladinski književnosti. Sedaj, ko je tudi Andrej Rapč izdal svoje „Pisanice“, ki smo jih ocenili v zadnji številki, bo zanimalo prijatelje naše

mladinske književnosti, da je to že tretja zbirka pesmi za mladino istega naslova. Prve „Pisanice“ je izdal E. Gangl l. 1896. v Gaberščkovi „Knjižnici za mladino“, druge „Pisanice“, Otona Župančiča pesmi za mladino, je založil Schwenner v Ljubljani l. 1900, tretje „Pisanice“ pa so Rapčeve, ki jih je sedaj izdalo „Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta“ kot VI. zvezek Rapčevih mladinskih spisov. — Zanimivo je, kako si naši mladinski pesniki izposojajo naslovna imena svojim pesniškim zbirkam, če hočejo že s prvo besedo povedati, da žele slovenski mladini nekaj posebno lepega pokloniti v dar.

Risanje. Metodičnih knjig za risanje na ljudskih šolah je izšlo mnogo, dobrih in manj dobrih, a med najboljše smemo prištevati to, ki je te dni izšla v založbi »Schulwissenschaftlicher Verlag A. Haase« v Pragi pod naslovom: »Das Zeichnen in der Volksschule, Anleitung für die Hand des Lehrers, angelehnt an die neuen österreichischen Zeichenlehrpläne«. To delo je spisal priznani odlični strokovnjak, profesor ljubljanskega c. kr. učiteljskega F. Sucher. Na podstavu lastnih mnogoletnih izkušenj kot učitelja risanja je podal avtor učitelstvu metodiko, ki mu bo izborna služila pri težavnem pouku v risanju. Težavnem ga imenujem že zato, ker je le malo učiteljev, ki si vedo nove učne načrte pravilno tolmačiti, in težavnem tudi zato, ker ni vsakemu učitelju že iz narave dano po vse obvladati tudi ta predmet. Učitelju, zlasti začetniku pa, ki bo to delo pazljivo prečital, bo pouk zelo olajšan. Avtor sicer ne vsiljuje svoje metode nikomur, in s sestavo tega dela tudi ni imel tega namena, saj povdarja to v uvodu sam; njegov namen je bil le dovesti učitelja, ki se je z njegovo metodiko docela seznanil, do možnosti, da si na tej podlagi zlahka ustvari svojo lastno metodo in sestavi podroben učni načrt, ki je primeren razmeram šole, na kateri točasno službuje. Le z dobro metodo je mogoče tudi v tem važnem predmetu doseči zaželjene uspehe in pa uspehe, ki odgovarjajo novim predpisom.

Prof. Sucherjevo delo sestoji iz dveh delov. Prvi del, ki je pravkar izšel, obravnava stvarino, predpisano za prvih pet šolskih let, drugi del, ki izide pozneje, pa obsega stvarino za ostale tri šolska leta. Posebno dobro jo je pogodil avtor s tem, da obravnava v prvem delu tudi pouk v risanju na enoindevrozrednicah, na katerih se vrši pouk razdeljen.

Glede stvarine, ki jo je predelati v posamičnih šolskih letih v posamičnih mesecih, bode učitelstvu izborna služilo zadnjih osem tabel, na katerih je le-ta po času urejena in upodobljena z različnimi zgledi (risbami) v črnem in tudi barvnem tisku.

Knjiga (I. del) obsega 144 strani z 217 risbami, natisnjenimi med tekstom in pa 10 tabél ter stane nevezana K 6.—, vezana K 7.20. Oprema knjige je vredna vse pohvale.

S tem delom si je pridobil prof. Sucher obilo zaslug. Zeleti je le, da si nabavi vsak učitelj, vsaka učiteljica, to delo ali pa preskrbi, da si ga umisli vsaka šola za svojo učiteljsko knjižnico. A. Sič.

Pedagoški in znanstveni list Popotnik prinaša v letošnji 2. števil. to-le lepo vsebino: Pavel Flere: O bodoči vzgoji, J. Baukart: J. Ruskin o nalogah in vzgoji ženstva, Dr. L. Čermelj: Slovniški problemi v matematiki, Dr. Ivan Lah: Pater Hipolit in njegov „Orbis pictus“, (Dalje), Drago Hudc: Solstvo v Srbiji, Iz šolskega dela: Analiza šolskih spisovnic. Slovestvo: Ocene. — Književne novosti. Razgled: Kultura. — To in ono.

Naš mladinski list Zvonček ima v letošnji 4. števil. to-le bogato in jako zanimivo vsebino: Jos. Vandot: Veter — pastirček. (Pesem.), Morje. (Slika.), Ivo Trošt: Velikonočno jutro. (Povest), Jakob Dimnik: Santa Zita. (Slika.), Fr. Rojec: Na razpotju. Enodejanka s petjem. (Konec), Stric Pavel: Z delom se učimo. (Dalje.), Jos. Vandot: Deček in oljka. (Pesem.), Stric Tine: Čudovite živali iz pradavnih in današnjih dni. (S podobami.), Pouk in zabava, Kotiček gospoda Doropoljskega.

„Ljubljanski Zvon“ ima v aprilovem zvezku sledečo vsebino: Fran Albrecht: Azurni zvon. V spominsko knjigo. — Alojz Kraigher: Mlada ljubezen. — Emil Leon: Cvetje v Jeseni. — Eino Leino — dr. Ivan Prijatelj: Lapsko leto. — K. D. Baljmont — dr. Ivan Prijatelj: Brezblednost. — Dr. Ivo Šorli: Mirakelj — Marija Kmetova: Nekaj besed. — Vida Jerajeva: Balada. Alojzij Gradnik: Rabindranat Tagore: Gitanjali. — Ante Debeljak: Emil Verhaeren. Juani Aho — Ante Debeljak: Prezrela deca. — Listek: O. Ž.: Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. — O. Ž.: Tiskovna Zadruga v Ljubljani. — Dr. L.: Hrvatska Njiva. Rudolf Binter: Novejši stenografski pojavi v Slovincih. J. Š.: † Rajko Perušek. — Č.: Slovenska pesem v nemškem prevodu. A. Debeljak: Slišanje barv. Kaj prevajamo.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Prvo četrtletje je že za nami, a mnogo, mnogo naročnikov še ni poravnalo letošnje naročnine.

Zato nujno in lepo prosimo, naj se nas spomnijo in poslužijo let. 1. št. priložene položnice, ker imamo tudi mi obveznosti do tiskarne. Zlasti naj se spomnijo lista ob prejemu draginske doklade.

Upravništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

K. v T. Za naš list je zadeva končana. Napadeni je imel zadnjo besedo. I. Š. v R. V nas je dvojna mera neznan pojma, ker se godi vse po pravici in resnici. Zato niti za naslov nečemo napisati teh dveh besed. Li nisi vedel tega? Fr. S. v S. Ne razburjajmo duhov, ker bi itak nič ne pomagalo! Zastavi svoje spretno pero za druge razprave, vsaj imamo toliko perečih vprašanj, o katerih bi bila javna stvarna in temeljita razprava nujno potrebna.

M. K. v P. Zanima vas izvesti, zakaj prinaša »Učit. Tov.« šolskih vesti in notkamor sodijo po vašem mnenju, pač pa objavljajo nešolski listi. Za odgovor morate obrniti na drug naslov, mi ne vemo vzroka in povoda.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. aprila 1917 K 121.176-1

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Naivečja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKI

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela vlog koncem leta 1916 K 55,000.000-

hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000-

rezervnega zaklada „ 1,500.000-

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljene lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

:: Najpripravnejša in najlepša darila za Novo leto ::

MLADINSKI SPISI,

ki jih je izdalo in založilo

„Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“.

Cena vsaki knjigi, ki je lepo vezana in bogato ilustrirana, je s poštino vred le 1 K 30 vin.

„ZVONČEK“.

List s podobami za slovensko mladino.

:: :: Letniki od III. do XVII. :: ::

V navadni vezbi 6 K, elegantno vezan 7 K.

Vsi ti spisi se naročajo v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani in v vsaki knjigotržnici.

Velecenj. učiteljstvo opozarjamo na zbirko pesmi, ki so izšle v „Učiteljski tiskarni“. To je lepa Engelbert Ganglova knjiga

„Moje obzorje“,

ki se dobiva po vseh knjigarnah, kakor tudi v „Učiteljski tiskarni“. Cena lično vezani knjigi je 3 K. Po pošti 20 h več.

Naj bi ne bilo učiteljice in ne učitelja, ki bi ne imel v svoji knjižnici te lepe knjige.